

JŪDAS PĒDĒJIE PIECI ĶĒNIŅI

Sabata pēcpusdienai

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

2. Laiku 34, Jer. 22:1-19, 29:1-14, 2. Laiku 36:11-14, Jer. 23:2-8.

ATMIŅAS PANTS:

“Viņš tiesāja sērdieņa, nabaga tiesu – tad bija labi! – ‘Vai tad tas nenozīmē pazīt mani?’” (Jer. 22:16).

Slavenais krievu rakstnieks Fjodors Dostojevskis 1800-tajos gados pavadīja četrus gadus cietumā Sibīrijā politisko aktivitāšu dēļ. Vēlāk, rakstot par savu pieredzi, viņš runāja par kāda cietuma biedra galējo nožēlas trūkumu par savu šausmīgo uzvedību. “Vairāku gadu gaitā es neredzēju nekādas nožēlas pazīmes šajos cilvēkos, ne arī kādu skumju pārdomu pazīmi par savu noziegumu, un lielākā daļa no viņiem iekšēji uzskatīja sevi par pilnīgi nevainīgiem.” (Jozefs Franks “Dostojevskis. Pārbaudījumu gadi” (1850–1859), 95. lpp.)

Dostojevksa teiktais varētu attiekties uz pieciem ķēniņiem, izņemot Jošijāhu, kas valdīja Jūdā Jeremijas kalpošanas laikā. Viens aiz otra, šķiet, šie vīri pat ne mazliet nenožēloja savu rīcību, arī tad, kad kļuva arvien skaidrāks un skaidrāks, ka viņu rīcība bija izsaukusi likstas, par kurām Kungs bija brīdinājis, ka tās nāks.

Dieva nodoms nekad nebija bijis dot Israēlam ķēniņu. Šīs nedēļas tēmas beigās mēs labāk sapratīsim, kāpēc. Mēs arī sapratīsim smago spiedienu, ko nabaga Jeremija piedzīvoja savas neatzītās kalpošanas laikā.

Lūdzu, iepazīsties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 17. oktobrī.

Jošijāhu valdīšanas laikā

Jošijāhu bija sešpadsmitais ķēniņš, kas valdīja dienvidu valstī no 640. līdz 609. g. pirms Kristus. Viņš kļuva par ķēniņu astoņu gadu vecumā pēc morālā un garīgā pagrimuma vairāk nekā pusgadsimtu ilgās viņa tēva Amona un vectēva Manases, divu visjaunāko Jūdās ķēniņu, valdīšanas laikā. Jošijāhu valdīšana ilga 31 gadu. Atšķirībā no viņa senčiem Jošijāhu tomēr "darīja to, kas tīkams Kungam" (2. Ķēn. 22:2), neskatoties uz apkārtējo vidi, kas bija viņam ne-labvēlīga.

"Piedzimis jaunam ķēniņam, kārdinājumu ielenkts sekot sava tēva pēdās un ar dažiem padomdevējiem, kas iedrošināja viņu iet pa pareizo ceļu, Jošijāhu tomēr bija paties pret Israēla Dievu. Iepriekšējo paaudžu kļūdu brīdināts, viņš izvēlējās darīt pareizi, nevis nolaisties līdz zemajam grēka līmenim un samaitātībai, kurā bija iekrituši viņa tēvs un vectēvs. Viņš 'nenovērsās ne pa labi, ne pa kreisi'. Kā cilvēks, kam būs jāieņem atbildīgs amats, viņš izšķīrās paklausīt norādījumiem, kas bija doti Israēla valdniekiem, un šī paklausība padarīja Dievam iespējamu izmantot viņu kā trauku godam." (E. Vaita "Pravieši un ķēniņi" 384. lpp.)

Izlasi 2. Laiku 34. nodaļu. No kā sastāvēja Jošijāhu reforma un kāpēc tas bija centrālais jebkuram centienam garīgas reformācijas virzienā, vienalga, vai tā bija kopīga vai personīga? _____

Jošijāhu reforma sastāvēja no diviem galvenajiem komponentiem: pirmkārt, cik vien iespējams atbrīvoties no visa, kas atgādināja elkdievību. Tas ir, viņš darbojās, lai iznīcinātu jaunus ieradumus, kas bija ieviesušies tautā.

Bet tas bija tikai pirmais solis. Ļaunas vai nepareizas rīcības trūkums automātiski nenozīmē, ka sekos laba griba. Otrkārt, pēc tam, kad viņam priekšā tika lasīta likumu grāmata, ķēniņš slēdza derību Kunga priekšā, ka viņš "no visas sirds un dvēseles sekos Kungam, turēs viņa baušļus, liecības un likumus, lai tiktu pildīti šajā grāmatā rakstītie derības vārdi" (2. Ķēn. 34:31).

Izlasi 2. Laiku 34:32, 33. Ko šie panti mums stāsta par laba piemēra spēku, īpaši starp ietekmīgiem cilvēkiem? Pārdomā labi: kādu ietekmi tavi vārdi un rīcība atstāj uz citiem? _____

Jehoāhāzs un Jehoĵākīms: vēl viena paaudze

Jehoāhāzs (zināms arī kā Šalums) bija 23 gadus vecs, kad viņš kļuva par tēva pēcteci uz troņa. Viņš valdīja tikai trīs mēnešus. Faraons nomainīja viņu pret brāli, jo Jehoāhāzs neatbalstīja Ēģiptes politiku. Jehoāhāzs tikai aizvests uz Ēģipti un tur nomira (sk. 2. Laiku 36:4, 2. Ķēn. 23:31-34).

Ķēniņš, kas sekoja Jehoāhāzam, bija Jehoĵākīms, kas valdīja no 609. līdz 598. gadam pirms Kristus. Viņš bija Jošijāhu dēls. Kad Nebūkadnecars ieņēma Jeruzālemi, Jehoĵākīms tika aizvests uz Bābeli kopā ar tempļa traukiem. Jeremija atkal brīdināja ļaudis, ka viņu jaunais ķēniņš vada tautu pa nepareizu ceļu.

Izlasi Jer. 22:1-19. Kas bija tie jautājumi, kas pret Jehoĵākīmu izsauca tik stingru rājienu no Kunga? _____

Kungs, runājot caur Jeremiju, izteica ļoti asus vārdus šim samaitātajam un alkatīgajam valdniekam. Jehoĵākīms bija vardarbīgs un mantkārīgs ķēniņš, kas bija Jūdā uzlicis smagus nodokļus (sk. 2. Ķēn. 23:35), lai samaksātu ēģiptiešiem. Vēl jaunāk bija tas, ka ar piespiedu darbu viņš bija smalki izbūvējis savu pili, neņemot vērā, ka Torā ir skaidri teikts, ka cilvēkiem par darbu ir jāsamaksā: "Neapspied un neaplaupi savu tuvāko! Lai algādža alga nepaliek pie tevis līdz rītam." (3. Moz. 19:13) Atšķirībā no Jošijāhu, sava tēva, Jehoĵākīms arī pieļāva to, ka Jūdā atkal uzplauka pagānu rituāli.

Jer. 22:16 ir spēcīgs pants. Salīdzinot samaitāto Jehoĵākīmu ar viņa tēvu Jošijāhu, Kungs viņam teica: "Viņš tiesāja sērdieņa, nabaga tiesu – tad bija labi! – 'Vai tad tas nenozīmē pazīt mani?' saka Kungs." Citiem vārdiem, patiesā Dieva iepazīšana nāk no tā, kā cilvēks izturas pret tiem, kam ir kāda vajadzība; tā nāk tad, kad mēs izkāpjam paši no sevis, lai dotu tiem, kas patiešām neko nevar dot mums pretī. Šeit mēs atkal redzam Kunga rūpes par trūcīgajiem un bezpalīdzīgajiem, kā arī mūsu pienākumu palīdzēt tiem, kas nevar palīdzēt paši sev.

Pakavējies pie domas par to, ka palīdzēšana "sērdieņiem un nabagiem" ir veids, kā mēs sākam iepazīt Kungu. Ko tas nozīmē? _____

Jūdas ķēniņa Jehojāhīna īssais valdīšanas laiks

Par deviņpadsmito Jūdas ķēniņu kļuva Jehojāhīns, Jehojākīma dēls. Viņš valdīja uz Dāvida troņa tikai trīsarpus mēnešus. 598. gadā pirms Kristus Nebūkadnēcars aizveda savu karaspēku uz Jeruzālemi un sagūstīja 18 gadus veco ķēniņu un viņa māti, sievas un citus karaliskās ģimenes locekļus. 561. gadā pirms Kristus, 37. gūstniecības gadā Jehojāhīnam tika parādīta žēlastība no Evīl-Mrodaha, Nebūkadnēcara pēcteča, puses. Viņam tika piešķirtas tiesības ēst kopā ar Bābeles ķēniņu, un viņš varēja nēsāt savas ķēniņa drēbes (sk. 2. Ķēn. 25:27-30, Jer. 52:31-34). Viņa dēli arī bija Bābelē kopā ar viņu, tomēr Jeremijas praviotojums saka, ka viņiem būs jāatstāj Dāvida tronis.

Izlasi Jer. 29:1-14 ar Jeremijas starpniecību teiktos Kunga vārdus pēc tam, kad ķēniņš Jehojāhīns un viņa ģimene un galms tika aizvesti gūstā uz Jeruzālemi! Kā atklājas Dieva mīlestība un žēlastība pat šīs traģēdijas vidū?

Viens no viszināmākajiem pantiem Bībelē ir šis: "Es zinu savus nodomus, ko es jums esmu iecerējis, saka Kungs, miera nodomus, ne ļaunus – es došu jums nākotni un cerību!" (Jer. 29:22). Šeit, protams, mums ir tiešs konteksts: Kungs caur Jeremiju uzrunā Jūdejas gūstekņus, kuri piedzīvoja, ka Bābeles iekarotāji pilnībā izposta viņu dzīves. Tomēr, lai arī cik slikta likās viņu situācija, Kungs gribēja, lai viņi zina, ka Viņš tik un tā viņus mīl un Viņa domas par viņiem ir labvēlīgas. Nav šaubu, pārdomājot šausmīgos apstākļus, viņi ar atvērtām sirdīm uzņēma šos cerības pilnos apsolījumu vārdus. Tādējādi pat visu šausmīgo brīdinājumu un draudu vidū ļaudīm vēl joprojām tika dots "nākotnes un cerības" apsolījums. Cik svarīgi, ka viņiem bija šāda drošība, īpaši tajā laikā!

Nākotne un cerība? Kādus Dieva apsolījumus tu vari atcerēties par "nākotni un cerību" tieši tagad, neņemot vērā tavus apstākļus? _____

Pēdējais ķēniņš

Izlasi 2. Laiku 36:11-14! Ko šie panti stāsta par pēdējo Jūdas ķēniņu pirms tautas iznīcināšanas? Kādus garīgus atkrišanas principus atklāj šie panti?

Cedekija (zināms arī kā Matanija) kāpa tronī 21 gada vecumā, kur viņu kā marioneti iecēla Nebūkadnēcars. Diemžēl, kā pantā teikts, viņš nebija daudz mācījies no tā, kas bija noticis ar iepriekšējiem ķēniņiem, un rezultātā viņš tautai bija atnesis vēl lielāku sagrāvi.

2. Laiku 36:14 pasaka kaut ko ļoti dziļu, kas daudzējādus veidos skāra viņu atkrišanu pašā būtībā. Visa Jaunā vidū, kas tika darīts Cedekija valdīšanas laikā, ir pateikts, ka Jūdas tauta "darīja tāpat kā visas pretīgās tautas".

Šeit viņi bija – simtiem gadu pēc izešanas no Ēģiptes, simtiem gadu kā derības ļaudis, kam bija jābūt par gaismu un bākugunīm tautām (5. Moz. 4:5-8), un tomēr viņi vēl joprojām bija tik ierauti valdošajā kultūrā, tik saistīti ar kaimiņu tautu kultūras un reliģisko vidi, ka viņi darīja visas pagānu riebīgās lietas.

Vai šeit ir vēsts mums?

Izlasi Jer. 38:14-18! Ko ķēniņš viņam jautāja, un kāpēc? _____

Kungs daudzos gadījumos bija skaidri pateicis, ka tautai ir jāpakļaujas Bābeles noteikumiem, ka šis gūsts ir sods par viņu nekrietnajiem darbiem. Tomēr Cedekija atteicās ieklausīties un izveidoja militāru savienību pret Nebūkadnēcaru. Israēls lielā mērā cerēja, ka uzvarēs Ēģiptes karaspēks. Bet Nebūkadnēcars 597. gadā pirms Kristus uzvarēja faraona armiju. Šī sakāve uz ilgu laiku apzīmogoja Jeruzālemes un visas tautas likteni. Neskatoties uz daudzām iespējām nožēlot, mainīties un atjaunoties, Jūdas tauta atteicās to darīt.

Mēs kā draudze esam izsaukti, lai pasludinātu pasaulei vēsti, ko nesludina neviens cits. Daudzējādā ziņā tas ir līdzīgi tam, kas bija jādara jūdu tautai. Kādas mācības mēs varam iegūt sev no viņu kļūdām? _____

Tumšie gadi

Kas notika ar Israēlu un Jeruzālemi pēc Dieva vēsts atmešanas? Jer. 39:8, 9.

Viss, no kā Dievs viņus bija brīdinājis, tieši tā arī notika. Lai arī cik ļoti viņi negribēja ticēt brīdinājumiem, viņi noteikti sāka to darīt pēc tam, kad tas viss bija noticis. Kas gan nav piedzīvojis ko līdzīgu personīgajā dzīvē? Kungs mūs brīdina kaut ko nedarīt, jo tad notiks kaut kas cits, bet mēs to darām tik un tā, un pavisam noteikti viss, kas mums tika teikts, arī notika.

Kāda vēsts ir atrodama Jer. 23:2-8? Kāda cerība šeit ir dota ļaudīm? _____

No cilvēciskās perspektīvas viss likās zudis: viņu tauta bija sagrauta, templis iznīcināts, valdnieki aizvesti un turēti gūstā, bet Jeruzālemes pilsēta bija akmeņu kaudze. Jūdu tautai un ļaudīm bija šajā laikā jāpazūd no vēstures, kā tas bija noticis ar daudzām citām tautām, kas bija pārdzīvojušas to pašu, ko viņi.

Kungam tomēr bija citi plāni, un iepriekš minētajos pantos (kā arī daudzos citos) Viņš deva tiem cerību, ka viss nav zaudēts, bet ka atlikums paliks un atgriezīsies un caur viņiem tiks piepildīti apsolījumi. Tas ir, starp visiem brīdinājumiem par sodu un iznīcību pravieši deva cilvēkiem arī viņu vienīgo cerību.

“Tumšie postu un nāvi nesošie gadi, kas iezīmēja Jūdas valsts galu, novestu izmisumā pat visdrosmīgāko sirdi, ja nebūtu Dieva vēstnešu sniegto pravietisko iedrošinājumu. Sūtot Jeremiju Jeruzālemē, Daniēlu Babilonijas galmā un Ecehiēlu Kebaras upes krastos, Kungs savā žēlastībā skaidri atklāja mūžīgo nodomu un deva pamatu pārliecībai, ka izredzēto ļaužu labā izpildīs visus Mozus rakstos sniegtos apsolījums. Uzticīgo dēļ Viņš izdarīs visu, ko ir sacījis, jo Dieva Vārds ir dzīvs un paliek mūžīgi. (Skat. 1. Pēt. 1:23).” (E. Vaita “Pravieši un ķēniņi” 464. lpp.)

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

“Jūdu atkrišanas pēdējos gados praviešu aicinājumi un paskubinājumi šķita gandrīz veltīgi, un, kad kaldeju armijas aplenca Jeruzalemi trešo un pēdējo reizi, cerība zuda ikvienai sirdij. Jeremija paziņoja pilnīgu izpostīšanu, un tāpēc, ka viņš neatlaidīgi aicināja pakļauties, to iemeta cietumā. Bet Dievs uzticīgo atlikumu, kas vēl palika pilsētā, neatstāja izmisumā un bez cerības. Tad, kad Jeremiju turēja stingrā apsardzībā tie, kas viņa vēstis nicināja, pravietis saņēma jaunas atklāsmes par Debesu labprātību piedot un glābt, kas saglabājušās kā neizsīkstošs prieka avots Dieva draudzei no tās dienas līdz pat šim brīdim.” (E. Vaita “Pravieši un ķēniņi” 466. lpp.)

Pārdomā frāzi “Debesu labprātība piedot un glābt”! Padomā par visiem veidiem, kā mums ir parādīta “Debesu labprātība”. Galu galā tikai krustam vajadzētu mums stāstīt par šo labprātību. Mums ir Dieva Vārds, kas mums atklāj glābšanas plānu. Mums ir dots praviešu gars, brīnišķīga dāvana. Kādos vēl veidos mums rādīta “Debesu labprātība piedot un glābt”?

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. “[Tauta] nāca pie pravieša Jeremijas un sacīja: “Pieņem mūsu lūgšanu, lūdz Kungu, savu Dievu, par mums un par visu šo atlikumu! Jo mēs esam palikuši tikai daži no daudziem, kā tu pats redzi!”” (Jer. 42:2) Ko šis pants un tas, ko mēs lasām Jer. 23:3, mums atklāj par atlikuma tēmu Jeremijas grāmatā?

2. No mūsu perspektīvas ir tik viegli atskatīties uz svēto vēsturi un redzēt visas kļūdas, trūkumus un garīgās nepilnības, kādas bija Dieva ļaudīm senatnē. Un mums to arī vajadzētu darīt, jo mums ir teikts, ka šie stāsti ir uzrakstīti mums par paraugu (1. Kor. 10:11). Bēdīgi ir tas, ka daudzi cilvēki tajā laikā, tajā kontekstā un kultūrā domāja, ka viņi dara labu, ka viņiem attiecībās ar Kungu viss ir kārtībā. Kāds brīdinājums mums ir sniegts, cik akli mēs varam būt attiecībā uz savu garīgo stāvokli? Kādos veidos mēs varam nonākt pie tā, ka sākam aptvert savu patieso garīgo stāvokli? Kāpēc mums vajadzētu šī procesa centrā likt krustu? Kas notiktu ar mums, ja mēs to neliktu savas garīgās dzīves centrā?
